

Potentiel havmiljøforurening i grønlandske farvande ?

Så løb COP15 klimatopmødet af stablen, men uanset om kommende globale klimaforandringer er menneskeskabte eller ej; og uanset om der træffes internationale foranstaltninger for at imødegå potentielle klimaforandringer eller ej, så vil offshore olieefterforskningen blive intensiveret i Arktis inden længe; især i den grønlandske offshore EEZ.

Såfremt denne olieefterforskning resulterer i udvinding af olie i den grønlandske EEZ, vil det forhåbentligt medføre både øget velstand og nye arbejdspladser i Grønland. Bagsiden af medaljen kan imidlertid hurtigt blive en større offshore havmiljøkatastrofe under olieefterforskningen, eller under selve olieudvindingen; eller under bortsejling af den udvundne råolie igennem farvandene i den grønlandske EEZ .

Enorme havmiljøkatastrofer er tidligere sket ved Frankrig, Alaska og Rusland mfl. under sejlads med råolie tankskibe; og senest skete der i 2009 en enorm offshore havmiljøkatastrofe ved Australien - forårsaget af en offshore olieudvinding !

Sådanne havmiljøkatastrofer kan potentielt også forekomme ved Grønland inden for en overskuelig årrække !

På disse links kan der læses mere om havmiljøkatastrofer og konsekvenserne heraf:

Havmiljøkatastrofe ved Australien: <http://www.maritimedanmark.dk/?Id=6153>

Havmiljøforureningskonsekvenser ved Norge: <http://www.maritimedanmark.dk/?Id=6582> og <http://www.maritimedanmark.dk/?Id=5648> og [http://www.knr.gl/index.php?id=183&tx_ttnews\[swords\]=%20tankskib&tx_ttnews\[tt_news\]=29429&tx_ttnews\[backPid\]=143&cHash=8347619c1f](http://www.knr.gl/index.php?id=183&tx_ttnews[swords]=%20tankskib&tx_ttnews[tt_news]=29429&tx_ttnews[backPid]=143&cHash=8347619c1f)

Exxon Valdez havmiljøkatastrofen i Alaska: <http://www.tidsskriftetgronland.dk/archive/1989-3-Artikel08.txt> og [http://www.knr.gl/index.php?id=183&tx_ttnews\[swords\]=%20tankskib&tx_ttnews\[tt_news\]=45634&tx_ttnews\[backPid\]=143&cHash=5aa8a4ccce](http://www.knr.gl/index.php?id=183&tx_ttnews[swords]=%20tankskib&tx_ttnews[tt_news]=45634&tx_ttnews[backPid]=143&cHash=5aa8a4ccce)

Havmiljøforurening ved Sortehavet:

http://www.sofartsstyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/Nyheder/2009/IOPC_nyhed%20til%20hjemmesiden_bilag.pdf og <http://politiken.dk/udland/article433878.ece>

Ansvarsområder og ansvarsfordelingen – og dermed vel også den økonomiske byrde ? – for havmiljøberedskabet ved Grønland er i øvrigt meget kort fortalt fordelt på følgende måde:

Grønlands Kommando (GLK) under det danske forsvarsministerium:

”Det skal bemærkes, at det i denne GLK beredskabsplan beskrevne beredskab – i princippet kun omfatter forebyggelses- og bekæmpelsesforanstaltninger for forureninger, så længe disse befinder sig på havet, og mere end 3 sm fra basislinierne, medens ansvaret for oprensning/sanering af strande og andre kyststrækninger, der er blevet forurenede med ilanddrevet olie eller andre skadelige stoffer påhviler Grønlands Hjemmestyre (Grønlands Selvstyre) og de respektive kommuner”

Geografiske ansvarsområder:

GLK (Grønlands Kommando under Forsvarsministeriet) er ansvarlig for bekæmpelse af forurening eller for iværksættelse af foranstaltninger ved trussel om forurening med olie eller andre skadelige

stoffer af det åbne hav. I denne forbindelse er det fra ydre territorialfarvand og ud til slutningen af det grønlandske EEZ. Grønlands Hjemmestyre (Grønlands Selvstyre) har ansvaret for forureningsbekæmpelse fra basislinierne og 3 sm ud samt i området fra kysten og til basislinierne. Det åbne hav omfatter i denne forbindelse primært grønlandske og tilstødende farvande. Den danske stat kan under forudsætning af forureningens størrelse, assistere enhver aktion foretaget af hhv. GLK og Grønlands Hjemmestyre /Grønlands selvstyre).

Ansvarsfordeling for bekæmpelse/sanering:

Forsvarsministeren har ansvaret af olie- og kemikalieforurening i farvandene udenfor 3 sm af basislinien. Opgaverne varetages af GLK, som samarbejder og kordinerer med øvrige grønlandske myndigheder.

Grønlands Hjemmestyre (Grønlands Selvstyre) samt de respektive kommuner har ansvaret for bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening fra 3 sm fra basislinien og ind til kysten – herunder også havneområder og ankringspladser.

Bekæmpelse af forurening fra boreplatforme, undersøgelser, rørledninger mv. påhviler ejeren eller brugeren af pågældende anlæg. Dette er uanset om forureningen har fundet sted indenfor eller udenfor søterritoriet. Ejeren eller brugeren skal udarbejde beredskabsplaner for anlæggene og er ansvarlig for at holde disse kontinuerligt opdateret.

Ingen aktiviteter kan igangsættes uden forudgående godkendelse af beredskabsplaner af Råstofdirektoratet. Ansvar for forureningsbekæmpelse stammende fra offshore virksomheder påhviler koncessionshaveren, idet tilsynet dog påhviler Råstofdirektoratet

www.forsvaret.dk

”Beredskabsplan for Grønlands Kommando til bekæmpelse af forurening af havet med olie og andre skadelige stoffer i farvandet ud for Grønland” fra primo 2007 kan læses på dette link:

http://forsvaret.dk/glk/documents/glk/lokale%20resurser/havmilj%C3%B8/beredskabsplan/default/brpsamletapril2007_24c322c0-b9d0-4719-bbe7-6e3ce7fb5969.pdf

iceguide.dk

Jeg nu spændt på om rigsfællesskabets havmiljøberedskab i Grønland dags dato har de nødvendige resurser og materiel til at imødegå havmiljøkatastrofer med rettidigt omhu – thi hvis ikke, så kan en havmiljøkatastrofe ødelægge megen grundlag for fangst og fiskeri ved Grønland i de næste mange, mange år !

Som tidligere RAL Offshore Coordinator under Statoil’s olieeftersforskning/boring på Fyllas Banke i 2000, samt med mange års erfaring i besejling af isfyldte grønlandske farvande, tænker jeg ofte på følgende såfremt der skulle indtræde en havmiljøkatastrofe i den grønlandsk offshore EEZ - eller ved en skibssulykke hvor svær bunkersolie slipper ud i det sårbare arktiske havmiljø:

Hvilke skibe skal inddæmme olieforureningen med flydespærringer samt holde drivende isfjelde og store isskoster væk fra de udlagte flydespærringer ?

Hvor skal man gøre af den inddæmmede olieforurening i flydespærringerne ?

Hvem skal i givet fald betale den potentielle regning på mange, mange milliarder kroner for oprydningen af olieforureningen på kysterne ?

Hvem skal i givet fald betale potentiel erstatning til fiskere og fangere i det berørte område ?

Hvorledes vil Råstofdirektoratet praktisere godkendelse og tilsyn af de ansvarlige offshore operatørers havmiljø-beredskabsplaner (brugere og virksomheder) i den grønlandske EEZ ?

Er det relevant med etableringen af en aktiv Greenland Environment Coast Guard (GECG) inden olieeffterforskningen og olieboringerne for alvor starter i den grønlandske EEZ i de kommende år ?

Er det relevant med en opgradering af *Navigatørens kvalifikationer* jvf ”*Bekendtgørelse om teknisk forskrift om skibes sikre sejlads i grønlandsk søterritorium*” der trådte i kraft den 1. juli 2009 ?

Bekendtgørelse kan læses her:

<https://www.lovtidende.dk/pdf.aspx?id=125337> og
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=125337>

NB:

Produkttankskibet *Sitacamilla* (i dag *Bonito*) anløb fuldt lastet Nuuk havn/tankanlæg med dieselolie i 1999. Jeg var en af to Iceguide/kendtmand om bord igennem Nuuk Fjorden ind til tankanlægget.

<http://www.ship-info.com/prog/skip.asp?id=8615552>

Et sådant tillastet tankskib, men denne gang med **råolie**, har netop lukket fire have ved staten Texas på grund af en skibskollision hvilket dags dato medfører omfattende lækage af råolie ud i havet !

<http://www.maritimedanmark.dk/?Id=6925> og

<http://nyhederne.tv2.dk/article/28023717/> og <http://www.tuscolatoday.com/news/2010/jan/25/texas-waterway-remains-closed-after-oil-spill>

Aalborg, den 26.01.2010

Med venlig hilsen
Bjarne Rasmussen
Dagnyvej 7, 1th
9000 Aalborg
www.iceguide.dk